

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра історії і політології

ПРОГРАМА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІ

ФЕНОМЕН МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
ЯК ДЕРЖАВНОГО ДІЯЧА, НАУКОВЦЯ,
ГРОМАДЯНИНА
(до 150-річчя від дня народження)

19-20 травня 2016 року

м. Київ

*Завдяки історичній пам'яті людина стає
особистістю, народ — нацією, країна —
державою*

Михайло Грушевський

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

НІКОЛАЄНКО

**Станіслав
Миколайович**

голова, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор педагогічних наук, професор

ШИНКАРУК

Василь Дмитрович

співголова, декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор філологічних наук, професор

БІЛАН

Сергій Олексійович

співголова, завідувач кафедри історії і політології Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор історичних наук, професор

ХАРЧЕНКО

Світлана Василівна

заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

МАКОДЗЕЙ

Людмила Іванівна

заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

БУЦИК

Ігор Михайлович

заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

КОСТЮК

Олександр Васильович

кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ХВІСТ

Вікторія Олексіївна

кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

**ФЕНОМЕН МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
ЯК ДЕРЖАВНОГО ДІЯЧА, НАУКОВЦЯ, ГРОМАДЯНИНА
(ДО 150-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

19 травня 2016 року

09.00–10.00	–	Реєстрація учасників
10.00–10.30	–	Відкриття конференції
10.30–13.00	–	Пленарне засідання
13.00–14.30	–	Обідня перерва 14.30–
16.30	–	Робота секцій

20 травня 2016 року

10.00–12.00	–	Робота секцій.
12.00–12.30	–	Підведення підсумків. Ухвалення резолюції
13.00	–	Від'їзд учасників конференції

Регламент

Виступ на пленарному засіданні – 10–15 хвилин

Виступ на секційному засіданні – 10–15 хвилин

Обговорення – 5–7 хвилин

**ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ**

НІКОЛАЄНКО
Станіслав
Миколайович

ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор педагогічних наук, професор

ШИНКАРУК
Василь Дмитрович

декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор філологічних наук, професор

ТОМЕНКО
Микола
Володимирович

доктор політичних наук, професор, голова Наглядової ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ГИРИЧ
Ігор Борисович

доктор історичних наук, професор, завідувач відділу грушевськознавства Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)

ПАНЬКОВА
Світлана Михайлівна

директор Історико-меморіального музею Михайла Грушевського

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

НИКОЛАЄНКО Станіслав Миколайович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Постать М. Грушевського в українській історії

БАРАН Володимир Данилович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, провідний науковий співробітник відділу української етнології НДІУ МОН України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – видатний український вчений і громадянин

БІЛАН Сергій Олексійович, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї української державності та переслідування М.С. Грушевського

ТОМЕНКО Микола Володимирович, доктор політичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Конституційний проект Михайла Грушевського щодо України

КОНСТАНТИНОВ Валентин, кандидат исторических наук, руководитель центра Средних веков, Институт Истории Молдавской Академии Наук (г. Кишинев, Молдова)

Молдавская кампания Жолкиевского 1620 года в «Истории Украины-Руси» М. Грушевского

КИРИДОН Алла Миколаївна, доктор історичних наук, професор, директор державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»

ТРОЯН Сергій Станіславович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри зовнішньої політики і дипломатії Дипломатичної академії України при МЗС України

М.Грушевський і основні етапи українського державотворення

ПАДАЛКА Сергій Семенович, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Постать М. Грушевського у вимірі політики пам'яті та націотворення в Україні кінця ХХ – поч. ХХІ ст.

ПАНЬКОВА Світлана Михайлівна, директор Історико-меморіального музею Михайла Грушевського (м. Київ, Україна)

Приватні книгозбірні Михайла Грушевського в контексті творчої спадщини вченого

ПСКУН Валентина Миколаївна, доктор історичних наук, професор, завідувач відділом новітньої історії Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як лідер українського національного руху (за матеріалами спогадів сучасників)

РОМАНЮК Іван Миронович, доктор історичних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця, Україна)

Село Сестринівка на Вінниччині в долі Михайла Грушевського

СТОЯН Тетяна Андріївна, доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

Наукова школа М.Грушевського в ідеологічній схемі політичної цензури

СТРЕЛЬСЬКИЙ Геннадій В'ячеславович, професор кафедри етнології та краєзнавства Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

Мемуари М.С. Грушевського про І.Я. Франка

ШИТЮК Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор, Миколаївський національний університет (м. Миколаїв, Україна)

Репресивно-каральна система України в боротьбі за ліквідацію історичної школи Михайла Грушевського

ШЛЯХОВ Олексій Борисович, доктор історичних наук, професор, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара (м. Дніпропетровськ, Україна)

Форсована індустріалізація в українських землях Російської імперії кінця XIX – початку XX ст. та оцінка її результатів Михайлом Грушевським

ЮРКОВА Оксана Віталіївна, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Електронний архів Михайла Грушевського: Виклики та перспективи

Секція 1

БІОГРАФІЯ М. ГРУШЕВСЬКОГО: ЕМПІРИЧНА БАЗА ТА ЕВРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчальний корпус № 1, ауд. 19

Керівник – Калуга Володимир Федорович, кандидат філософських наук, доцент
Секретар – Сєкунова Юлія Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент

ZAYARNYUK Andriy, PhD, associate professor, University Winnipeg (Winnipeg MB, Canada)

O. Barvins'kyi antecedes M. Hrushevs'kyi in Ukrainian grand narrative

МАХОРИН Геннадій Леонідович, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних наук, Житомирський національний агроекологічний університет (м. Київ, Україна)

Родинні зв'язки священницьких династій Менчиців, Оппокових, Топачевських у контексті біографії Михайла Грушевського

НЕСТЕРЕНКО Валерій Анатолійович, кандидат історичних наук, доцент, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський, Україна)

М.Ф. Карачківський – учень академіка М.С. Грушевського

ПЕКАЧ Катерина Афанасіївна, заступник директора Кловського ліцею № 77 (м. Київ, Україна)

Життя і творчість Михайла Грушевського в контексті пошуків громадянського ідеалу

SYSA Paweł S., Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie / Warsaw University of Life Sciences (Warszawa, Polishcha)

ЛАНОВІЮК Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Lwowski okres życia M.S. Gruszeńskiego

ШИНКАРУК Лідія Василівна, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї Михайла Грушевського щодо Української Академії Наук

Секція 2

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ТА ДЕРЖАВНА ДІЯЛЬНІСТЬ М. ГРУШЕВСЬКОГО У ВИМІРІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОТВОРЕННЯХХ– ХХІ СТ.

Навчальний корпус №1, ауд. 20

Керівник – **Ісакова Наталія Петрівна**, кандидат історичних наук, доцент
Секретар – **Кудінова Людмила Василівна**, аспірант

БЛАНУЦА Андрій Васильович, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Інститут місцевого управління у Великому Князівстві Литовському у концепції Михайла Грушевського

БЛОЗВА Любов Миколаївна, аспірантка кафедри філософії, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Суспільно-політичні погляди М.С. Грушевського

БОЖКО Ольга Антонівна, кандидат історичних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і спроба встановлення більшовиками радянської влади в Україні на Всеукраїнському з'їзді Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів (грудень 1917 року)

ВАСИЛЬЄВА Вікторія Вікторівна, аспірант кафедри культурології, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Осмилення історичного процесу розвитку українського народу М.С. Грушевським

ГОРБАНЬ Тетяна Юріївна, доктор політичних наук, професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

Ідея української соборності у політичних поглядах Михайла Грушевського

ГОРБАТЮК Тарас Віталійович, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – теоретик української державності

ГРИБЕНКО Олександр Миколайович, кандидат історичних наук, старший викладач,

ПЛАСТУН Олег Вікторович, студент факультету філології та історії, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (м. Глухів, Україна)

Структура та повноваження Української Центральної Ради (травень 1917 – квітень 1918 рр.): історичний аспект

ДАНИЛОВА Тетяна Вікторівна, кандидат філософських наук, доцент,

ВЕРМЕНКО Анатолій Юрійович, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

САЛАТА Галина Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв (м. Київ, Україна)

Аграрна політика М.С. Грушевського на чолі Центральної ради Української Народної Республіки

ДОМОРОСЛИЙ Валентин Іванович, кандидат історичних наук, доцент, Уманський національний університет садівництва (м. Умань, Україна)

Михайло Грушевський та український парламентаризм

ЖИВОРА Станіслав Михайлович, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Сучасний конституційний процес в Україні у світлі наукової спадщини М. Грушевського

ISAKOVA Natalia Petrivna, PhD, associate professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

Mykhailo Hrushevskyy: a historian of genius

КРАВЧЕНКО Алла Григорівна, кандидат філософських наук, доцент,

КИЧКИРУК Тетяна Василівна, кандидат філософських наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Націотворчі погляди М. Грушевського

КРАВЧЕНКО Наталія Борисівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Громадянське суспільство в концепції Михайла Грушевського

КУБЦЬКИЙ Сергій Олегович, кандидат педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Погляди М.С. Грушевського на розбудову українського війська

ЛЕВЧЕНЮК Євгенія Вікторівна, кандидат філософських наук, асистент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

Переосмислення ідей націотворення М.Грушевського у світлі сучасних перетворень

МАЙДАНЕВИЧ Наталія Василівна, кандидат юридичних наук, Державна судова адміністрація України (Київ, Україна)

Погляди Михайла Грушевського щодо проблем держави і права

МАТВЄЄВА Ольга Олексіївна, кандидат філологічних наук, молодший науковий співробітник, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (м. Київ, Україна)

Концепція «національного відродження» в «Щоденнику» (1911–1925) В. Винниченка: художня рецепція революційних подій 1917–1921 рр.

МАХІНЬКО Анна Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (м. Київ, Україна)

Еволюція політичних поглядів Михайла Грушевського в контексті революції (1917–1918 рр.)

РИБЧЕНКО Дмитро Вікторович, кандидат історичних наук, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН (м. Київ, Україна)

Аграрна політика М. С. Грушевського в українській Центральній Раді

СТОРОЖУК Світлана Володимирівна, доктор філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

Концепт громадянської нації в історіософській спадщині М. Грушевського

ХАРЧЕНКО Людмила Вікторівна, доктор політичних наук, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Особливості діяльності української політичної еліти у часи Центральної Ради

ЧЕКАЛЬ Леонід Андрійович, кандидат філософських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Про позачасовий вимір наукової спадщини національного мислителя Михайла Грушевського

ШИНКАРУК Олександра Василівна, кандидат юридичних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї Михайла Грушевського щодо українського конституціоналізму

Секція 3.

ГРУШЕВСЬКОЗНАВСТВО ЯК НАПРЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Навчальний корпус №1, ауд. 24

Керівник – **Костюк Олександр Васильович**, кандидат філософських наук, доцент

Секретар – **Оліцький В'ячеслав Олександрович**, аспірант

ВІКТОРОВА Леся Вікторівна, доктор педагогічних наук,

ОТЧЕНАШКО Володимир Віталійович, доктор с.-г. наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий доробок Михайла Грушевського як об'єкт дослідження у сучасній російській науці

ЗІНЧЕНКО Анастасія Олександрівна, здобувач факультету економіки та міжнародних відносин, Економічний університет (м. Краків, Польща)

Моделі національної пам'яті Михайла Грушевського

КАЛУГА Володимир Федорович, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Лженауки як інструмент розкриття ірраціональної складової життя і діяльності Михайла Грушевського

КУЧЕРЕНКО Світлана Володимирівна, заступник голови Благодійного Фонду імені Івана і Юрія Липи (м. Одеса, Україна)

Михайло Грушевський у творчій спадщині Юрія Липи

ЛАНОВІЮК Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Постать М.Грушевського через призму «місць пам'яті»

ФЕДОРУК Ярослав Олександрович, доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)

Редакційна праця Катерини Грушевської над виданням творів батька (1934–1938)

ХВІСТ Вікторія Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Наукова конференція до 150-річчя від дня народження М. Грушевського (за результатами міжнародної науково-практичної конференції «Феномен Михайла Грушевського як державного діяча, науковця, громадянина (до 150-річчя від дня народження)» – Київ, 19-20 травня 2016 року)

ЯТЧЕНКО Володимир Феодосійович, доктор філософських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Позитивістська парадигма в дослідженні М. Грушевським української дохристиянської духовності: здобутки і втрати

Секція 4.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ТА НАУКОВОГО ВІТЧИЗНЯНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА В ХІХ–ХХ СТ.

Навчальний корпус №1, ауд. 28

Керівник – **Кропивко Олена Михайлівна**, кандидат історичних наук, доцент

Секретар – **Хвіст Вікторія Олексіївна**, кандидат історичних наук, доцент

АМЕЛІНА Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і свобода українського слова
БЕРЕНШТЕЙН Олег Борисович, кандидат історичних наук, заступник директора
ООО «Росава – Сервіс» (м. Київ, Україна)

Іван Франко і Франтішек Ржегорж – до контексту епістолярних контактів

БЕЦЕНКО Тетяна Петрівна, доктор філологічних наук, професор, Сумський
державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка (м. Суми, Україна)

Роздуми М. С. Грушевського про українську мову та українську школу

ВЛАСЕНКО Федір Павлович, кандидат філософських наук, асистент, Київський
національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

**М. Грушевський про діалектику тенденцій індивідуалізму та солідаризму
як основу самоорганізації історичного процесу**

ГЕНСИЦЬКИЙ Юрій Дмитрович, аспірант кафедри філософії,

САМАРДАК Дмитро Валерійович, аспірант кафедри філософії, Національний
університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

**Позитвістський та герменевтичний нарративи поліфакторної моделі
історико-соціологічного методу М.С. Грушевського**

ДЕНИСЮК Любов Миколаївна, кандидат психологічних наук, Національний
університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Велетень української національної культури

ЖУРБА Оксана Русланівна, асистент, Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)

**Микола Гоголь: зрадник української національної культури чи жертва
свого часу**

ІСАКОВА Наталія Петрівна, кандидат історичних наук, доцент,

ЗАКАТЕЙ Юлія Вікторівна, студентка, Національний університет біоресурсів і
природокористування (м. Київ, Україна)

Народна казка в дослідженнях Михайла Грушевського

ІСАКОВА Наталія Петрівна, кандидат історичних наук, доцент,

САРАКА Оксана Дмитрівна, студентка, Національний університет біоресурсів і
природокористування (м. Київ, Україна)

Різдвяно-новорічні свята в родині Грушевських

КАРШНСЬКА Поліна Ігорівна, аспірантка кафедри філософії Національного
університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Альтруїзм та егоїзм в історії розвитку філософської думки

КОВАЛЕНКО Олександр Борисович, кандидат історичних наук, професор,
директор Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені
О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені
Т.Г. Шевченка

**Михайло Грушевський і розвиток історичних досліджень на Чернігово-
Сіверщині**

КОВАЛЬЧУК Наталія Дмитрівна, доктор філософських наук, професор, Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ, Україна)

Універсалії та архетипи як методологічні засоби дослідження української культури

КОВАЛЬЧУК Тамара Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – дослідник тисячолітньої історії України

КОЗУБЕНКО Катерина Василівна, викладач-спеціаліст І категорії, Вінницький торговельно-економічний коледжу КНТЕУ, аспірант НУБіП України (м. Вінниця, Україна)

Мовні та освітні питання в публіцистичних працях М. Грушевського

КОНТА Ростислав Михайлович, доктор історичних наук, доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

Етнологічна наукова спадщина М. Грушевського

КОСТЮК Дмитро Андрійович, кандидат педагогічних наук, доцент, Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Внесок Михайла Грушевського в становлення та розвиток етнічної психології в Україні

КОСТЮК Олександр Васильович, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Розуміння християнства в контексті української ментальності (М. Грушевський)

ЛАПА Оксана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Про діяльність Наукового товариства імені Шевченка у перші роки головування М. Грушевського (1897–1900 рр.)

ЛУЗАН Петро Григорович, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Маловідомі сторінки творчості Володимира Винниченка

МАТВІЄНКО Ірина Сергіївна, кандидат філософських наук, асистент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

«Хто такі українці?» (М. С. Грушевський)

ОЖОГАН Лілія Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний університет» (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та європейський культурний радикалізм другої половини ХІХ – початку ХХ ст.

ОЛЩЬКИЙ В'ячеслав Олександрович, аспірант, *Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Релігійне питання у поглядах та діяльності М.С. Грушевського

ОТРОШКО Любов Григорівна, науковий співробітник відділу української етнології *Науково-дослідного інституту українознавства МОН України (м. Київ, Україна)*

Осягнення українського символотворення на основі наукової періодизації історії України М. Грушевського

ПЕТРІВ Галина Василівна, викладач ВП НУБіП України «*Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого*» (м. Заліщики, Україна)

Рідна земля як особистісна цінність у творчій спадщині І.Я. Франка

ПІДГАЙНА Тетяна Миколаївна, кандидат історичних наук, *Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН (м. Київ, Україна)*

Внесок М. С. Грушевського у розгортання діяльності історичної секції українського наукового товариства у м. Києві

ПОЛЩУК Ліна Володимирівна, старший викладач кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей, *Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Роль громадсько-політичної еміграційної діяльності М. Грушевського для українського національного самоствердження

ПРЕДКО Олена Іллівна, доктор філософських наук, професор, *Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)*

Михайло Грушевський про феномен «мальованство»

РАВІКОВИЧ Ірина Вікторівна, магістр історії, асоціація вчителів-репатріантів ІГУМ (м. Кір'ят-Хаім Хайфа, Ізраїль)

Галицький період життя Михайла Грушевського: освітня діяльність

СУПРУН Аліна Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, *Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Свобода як можливість для самовизначення національної свідомості в контексті філософських поглядів М. Грушевського

СИДОРЕНКО Ірина Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, *Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Засади збереження культурної пам'яті у постмодерну добу

СИДОРОВИЧ Олександр Сергійович, кандидат історичних наук, доцент, ВП НУБіП України «*Ніжинський агротехнічний інститут*» (м. Ніжин, Україна)

Соціологічні погляди М. С. Грушевського

СИДОРУК Галина Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Спадщина Михайла Грушевського в царині мовознавчої, літературознавчої та освітянської термінології

ФІГУРНИЙ Юрій Степанович, кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології, Науково-дослідний інститут українознавства МОН України (м. Київ, Україна)

Роль М. Грушевського в аналітичному осмисленні українських етнокультурних процесів

ХАРЧЕНКО Світлана Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Особливості мови творів М. Грушевського в контексті доби

ЧЕРНІЙ Анатолій Михайлович, доктор філософських наук, професор, Національний університет біоресурсів та природокористування України (м. Київ, Україна)

Релігія та особистість в працях М. Грушевського

ЧИРКОВ Олег Адольфович, науковий співробітник відділу української етнології Науково-дослідний інститут українознавства МОН України (м. Київ, Україна)

Представлення спадщини М. Грушевського у найбільшій багатомовній енциклопедії

ШАКУРОВА Ольга Владиславівна, науковий співробітник відділу української етнології НДІУ МОН України (м. Київ, Україна)

М. Грушевський – фундатор ранньосередньовічної концепції походження українського народу.

ШЕВЧЕНКО Наталія Олександрівна, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» (м. Ніжин, Україна)

Наукова спадщина М.О. Максимовича в історіографічній концепції М.С. Грушевського

ШИНКАРУК Василь Дмитрович, доктор філологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Мовотворча діяльність Михайла Грушевського

ШОСТАК Маргарита Василівна, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу української етнології, Науково-дослідний інститут українознавства МОН України (м. Київ, Україна)

Переосмислення наукової та громадсько-політичної спадщини Михайла Грушевського: українські етнокультурні аспекти

ЯРЕМЕНКО Наталія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Історико-культурна праця М. Грушевського

Секція 5.

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Навчальний корпус №1, ауд. 27

Керівник – Лановюк Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент

Секретар – Кравченко Наталія Борисівна, кандидат історичних наук, доцент

АФАНАСЕНКО Лариса Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – борець за національну ідею

БЕГАЛЬ Онисія Миколаївна, кандидат філософських наук, старший лаборант кафедри філософії гуманітарних наук КНУТШ (м. Київ, Україна)

Народницькі погляди М. Грушевського в контексті сучасного розвитку українського суспільства

БІЛАН Людмила Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Педагогічні погляди та ідеї національної системи освіти М.С. Грушевського

ВАСЮК Оксана Вікторівна, доктор педагогічних наук,

ВИГОВСЬКА Світлана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Педагогічна діяльність М. Грушевського

ВЛАСЕНКО Каріна Олександрівна, здобувач кафедри соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Виховне значення фольклору в наукових поглядах М. Грушевського

ГЕЙКО Світлана Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент,

КУЛЬТЕНКО Валентина Павлівна, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Інноваційні філософсько-наукові підходи до сучасної освіти в контексті національного виховання молоді

ГЛУХОВСЬКА Наталія Анатоліївна, асистент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Педагогічні погляди М. Грушевського, як складова національно-патріотичного виховання молоді

ГУМЕННИЙ Олександр Дмитрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Значення педагогічної спадщини М. С. Грушевського

ДЗЮБЛЕНКО Ірина Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та гуманітарних дисциплін, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова (м. Київ, Україна)

Красзнавча діяльність Михайла Грушевського

ЗАЙЧЕНКО Іван Васильович, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

М.С. Грушевський: «створення національної школи є однією з найсильніших запорук національного відродження»

КАНШЕВСЬКА Любов Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Гуманістичний напрям педагогічної спадщини М. С. Грушевського

КОВАЛЬЧУК Василь Іванович, доктор педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Діяльність громадсько-активних шкіл в Україні – крок до побудови громадянського суспільства

КРОПИВКО Олена Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Нові тенденції в сільськогосподарській освіті в період національно-визвольної боротьби українського народу (1917–1920 рр.)

КРУЧЕК Вікторія Аркадіївна, доктор педагогічних наук, доцент

МАЦЕНКО Леся Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як приклад для наслідування у вихованні особистості

ЛАУТА Олена Дмитрівна, кандидат філософських наук, доцент,

ОМЕЛЬЧЕНКО Вадим, студент агробіологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Проблеми національного виховання молоді в контексті суспільно-політичних поглядів м. С. Грушевського

МАЛИХІН Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор
(м. Київ, Україна)

Педагогічні ідеї М.С. Грушевського про навчання молоді в університетах початку ХХ століття.

НАКОНЕЧНА Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський: від ідеї національної освіти – до ідеї української державності

ОГНЯНИК Діана Анатоліївна, студентка факультету історичної освіти, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

Вплив М.Грушевського на формування історичної свідомості студентської молоді кінця ХІХ – початку ХХ ст.

ОМЕЛЬЧЕНКО Людмила Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Психологія виховання патріотизму: через призму політичної діяльності та наукової творчості М. Грушевського

PAVLISHINA Olya, PhD in Psychology (Vancouver, WA, USA)

School Counselor: Duties and Functions

РУСІНА Неля Григорівна, кандидат педагогічних наук, викладач,

ПЕТРОВА Ольга Миколаївна, викладач, СВІП «Рівненський коледж» НУБіП України (м. Рівне, Україна)

Студентські клуби та їх роль у патріотичному вихованні молоді

САВЧУК Оксана Василівна, правознавець (м. Ізюменіца, Греція)

Михайло Грушевський – центральна постать в українській політико-правовій думці кінця ХІХ – першої третини ХХ століття

СОПІВНИК Ірина Віталіївна, доктор педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї виховання громадянина в науковому доробку М. Грушевського та С. Русової

СОПІВНИК Руслан Васильович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у контексті лідерологічного аналізу

ТЕРЕМЕЦЬКА Тетяна Вікторівна, старший викладач кафедри міжнародного туризму та гуманітарних дисциплін, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова (м. Київ, Україна)

Вплив наукової школи М. Грушевського на діяльність філософсько-педагогічного товариства імені Г. Сковороди УВП імені М.П. Драгоманова (Прага)

ХВІСТ Вікторія Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

М.С. Грушевський щодо питання відкриття українознавчих кафедр в українських університетах

ШКОЛЬНА Марія Сергіївна, аспірантка кафедри педагогіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський про особистість педагога

ЯШНИК Світлана Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Інтегративний характер лісівничої освіти в контексті відродження національної самосвідомості

Секція 6.

М. ГРУШЕВСЬКИЙ ОЧИМА СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Навчальний корпус №1, ауд. 15

Керівник – **Живора Станіслав Михайлович**, кандидат історичних наук, доцент

Секретар – **Вознюк Марина Вадимівна**, асистент

АКСЬОНОВА Поліна Андріївна, студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Внесок М. Грушевського у розвиток української національної ідеї

БАНТУШ Олег Миколайович, ГРИВНИК Антон Романович, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Роль Михайла Грушевського у становленні української державності

ГАЛЬЦОВ Нікіта Олегович, студент факультету землевпорядкування, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – д. і. н., проф. **Білан Сергій Олексійович**

М.Грушевський як головний соціолог ХХ століття

ГЕЛИК Поліна Олексіївна, студентка, ФЗРБтаЕ, Національний університет

біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**
Михайло Грушевський – обличчя української історії

ГНАТИШКО Олеся Євгенівна, *студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**
Михайло Грушевський - патріот свого народу

ГОРКУН Тетяна Володимирівна, *студентка факультету аграрного менеджменту, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник – к. і. н., доц. **Лановіюк Людмила Петрівна**
Цікаві факти із життя Михайла Грушевського

ГРНИНИК Роман Іванович, ЗАПОЛЬСЬКИЙ Дмитро Георгійович, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**
Михайло Грушевський як Глава держави: успіхи і невдачі

ДЕМЧЕНКО Наталія Юріївна, *студентка гуманітарно-педагогічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Костюк Олександр Васильович**
Історико-політична спадщина Михайла Грушевського

ДИГОДІЮК Іванна Сергіївна, СТУС Євгеній Олексійович, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**
Невідомі сторінки з біографії та діяльності М.Грушевського: упущення чи цілеспрямоване замовчування?

ДОРОШ Вікторія Василівна, *студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник: к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**
Михайло Грушевський в роки еміграції

ДЯЧЕНКО Євгеній Григорович, *студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**
Вплив Володимира Антоновича на становлення Михайла Грушевського як політика та науковця

ДБЯЧУК Володимир Олександрович, студент факультету тваринництва і водних біоресурсів, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Живора Станіслав Михайлович**

Внесок М. Грушевського у розвиток краєзнавства на Поділлі

ЖИРЛІЦИНА Елеонора Олександрівна, студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к.і.н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський як голова Наукового товариства імені Тараса Шевченка

ЗАВ'ЯЛОВА Каріна Сергіївна, ІЩУК Роман Вікторович, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Роль Михайла Грушевського у формуванні міжнародного іміджу України

ІВАНЧЕНКО Катерина Валеріївна, студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський – лідер національно-культурного відродження

КАДУБЕЦЬ Вікторія Віталіївна, ВЛАСЮК Сава Русланович, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Діяльність Михайла Грушевського в контексті політичних змін кінця ХІХ початку ХХ століття на Євразійському просторі

КАЧИНСЬКА Анна Германівна, студентка факультету землевпорядкування, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Питання про взаємини України з Росією у роздумах М.Грушевського

КЕРЕЧАНІН Сергій Юрійович, СЛЄПЧЕНКО Павло Павлович, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Політична діяльність Михайла Грушевського: спроби правової оцінки

КОРЧАГІН Кирило Миколайович, ЯРЕМЕНКО Артем Іванович, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

На перелом чи на догоду ситуації – образ Михайла Грушевського як політичного діяча

КРИВОРУЧЕНКО Вадим Олександрович, *студент факультету конструювання та дизайну, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Історичні події в оцінках Михайла Грушевського

КУЛЕША Юрій Юрійович, ЛИХОДІД Аліна Василівна, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник -к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Сподвижники та опонента Михайла Грушевського, їх вплив на становлення і діяльність Глави Української держави

ЛАЗАРЕНКО Євгеній Вікторович, *студент факультету землевпорядкування, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – д. і. н., проф. **Білан Сергій Олексійович**

М. Грушевський – академік

ЛЕВЕНКО Олександр Олександрович, *студент ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Провідні лінії концепції національного державотворення Михайла Грушевського

ЛИТВИНЕНКО Ірина Сергіївна, *студентка економічного факультету Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський – політик, державний і громадський діяч

ЛІСОВИЙ Костянтин Олександрович, *студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Життєвий шлях Катерини Грушевської

МАЗІЙ Віталій Сергійович, ОКІПНЯК Тетяна Валентинівна, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

«Скелети в шафі» Михайла Грушевського: чи такий вже й бездоганий український діяч?

МАЙСТРЕНКО Олена Олександрівна, студентка, ННІ Лісове і садово-паркове господарство, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Теорія дипломатичного протоколу та етикету

МИЧАК Руслан Сергійович, студент ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський – батько української історії

МІНДРОВА Юлія Володимирівна, студентка ННІ Лісове і садово-паркове господарство, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Науково-політична діяльність Михайла Грушевського

НЕДАШКІВСЬКА Ганна Василівна, студентка ФЗРБтаЕ, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

М. Грушевський «На порозі нової України»

ОЛЕКСИН Іван Ігорович, студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Педагогічні погляди Михайла Грушевського

ПЕКАРЕВА Вікторія Володимирівна, студентка гуманітарно-педагогічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Костюк Олександр Васильович**

Огляд громадсько-політичної діяльності М. Грушевського у працях істориків української діаспори

ПОЛЩУК Андрій Вікторович, УРСАКІЙ Анастасія Олегівна, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Михайло Грушевський як громадський діяч та приклад відданості ідеалам українства

ПОЛЩУК Владислав Анатолійович, *студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Михайло Грушевський як суспільно-політичний діяч

ПОРУБАЙ Рита Петрівна, *студентка ННІ Лісове і садово-паркове господарство, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський та Українська Центральна Рада

САВРАК Михайло Богданович, *студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Великодні свята в родині Грушевських

СИРОТЮК Владислав Володимирович, ПОЛЩУК Андрій Вікторович, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

«Вимір Грушевського» в історичній ретроспективі становлення української державності

СКОЧЕК Олександра Євгенівна, *студентка гуманітарно-педагогічного факультету Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Костюк Олександр Васильович**

Основні етапи формування та зміст суспільно-політичних поглядів М. Грушевського

СЮР Олександр Олексійович, ТАРАНЕНКО Олексій Володимирович, *студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)*

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Цікаві факти з життя та діяльності Михайла Грушевського

ТАРАН Лілія Олексіївна, студентка ННІ лісового і садово-паркового господарства, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Політична публіцистика Михайла Грушевського

УМАНСЬКИЙ Михайло Олексійович, студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Історичний поступ Михайла Грушевського

ХАРА Алла Володимирівна, студентка гуманітарно-педагогічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Політика М.Грушевського

ЧАЙКА Ліліана Михайлівна, студентка ННІ лісового і садово-паркового господарства, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Михайло Грушевський – основоположник української політичної думки

ШАХ Олександр Борисович, ШИМЧИК Тарас Петрович, студенти юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. філос. н., доц. **Калуга Володимир Федорович**

Діяльність Михайла Грушевського очима сучасника

ШВИДУН Олександр Васильович, студент механіко-технологічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Кравченко Наталія Борисівна**

Початок політичної діяльності Михайла Грушевського

ШИНЬКАРУК Марія Олегівна, студентка ФЗРБтіЕ Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник – к. і. н., доц. **Секунова Юлія Володимирівна**

Політична діяльність М. Грушевського

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Програма МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Феномен Михайла Грушевського як державного діяча, науковця, громадянина (до 150-річчя від дня народження)

м. Київ, 19-20 травня 2016 року

Підписано до друку 17.05.2016 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Гарнітура_____. Друк різнографія
Умовно-друковані арк.____. Обліково-видавничі арк._____
Наклад 300 прим. Замовлення №_____

Видавництво «МІЛЕНІУМ» (Київ)
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

Видавництво «МІЛЕНІУМ»

м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел.: +38 (067) 849-34-60
Факс: +38 (044) 222-74-35
E-mail: milenium_ofis @ukr.net